

Asia Vammaispalvelua koskeva valitus

Valittaja A B:n huoltajana

Päätös, jota valitus koskee

Oulun hallinto-oikeus 23.6.2010 nro 10/0301/1

Asian aikaisempi käsittely

A on 4.1.1999 syntyneen poikansa B:n huoltajana pyytänyt, että hänelle korvataan vammaispalvelulain mukaisena tukitoimena poikansa sairauden vuoksi perheen asunnon WC-tilojen äänieristyksen parantamisesta aiheutuvat kustannukset. B huutaa ja hakkaa seiniä WC-käynneillä ja häiritsee siten naapureita.

X:n kunnanhallituksen jaoston alainen viranhaltija on 24.8.2009 tekemällään päätöksellä § 41 hylännyt hakemuksen. Esitetyt muutostyöt eivät ole sellaisia vammaispalvelulain mukaisia muutostöitä, joita asiakas sairautensa tai vammansa vuoksi välttämättä tarvitsee suoriutuakseen tavanomaisista elämän toiminnoista.

X:n kunnanhallituksen jaosto on 10.9.2009 tekemällään päätöksellä pitänyt voimassa viranhaltijan päätöksen.

A on hakenut muutosta kunnanhallituksen jaoston päätökseen ja vaatinut, että jaoston päätös kumotaan. B:lle on korvattava vammaispalvelulain perusteella kustannukset, jotka aiheutuvat perheen WC:n äänieristyksen parantamisesta. B huutaa ja hakkaa seiniä asioidessaan WC:ssä. Naapurit ovat valittaneet sosiaaliviranomaisille, että äiti pahoinpitelee B:tä. Sosiaalityöntekijä on kuulustellut tämän

johdosta äitiä. Naapurit ovat myös haukkuneet B:tä, joka on tällöin ollut hysteerinen ja pelokas. Perhe on joutunut muuttamaan asuntoaan tämän vuoksi. Parannettu äänieristys estäisi tämän kaltaisten tilanteiden toistumisen ja estäisi mahdollisen uuden muuton.

X:n kunnanhallituksen jaosto on lausunnossaan esittänyt, että asunnon WC:n äänieristyksen parantaminen ei ole sellainen asunnon muutostyö, joka kuuluu vammaispalvelulain perusteella korjattavaksi.

A on vastaselityksessään lausunut, että olosuhteet kotona tulee järjestää siten, että hän pystyy ja jaksaa hoitaa vaikeasti vammaista lastaan.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Oulun hallinto-oikeus on valituksenalaisella päätöksellään hylännyt valituksen.

Hallinto-oikeus on perustellut päätöstään seuraavasti:

Sovelletut oikeusohjeet

Vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain (vammaispalvelulaki) 9 §:n 2 momentin (3.4.1987/380) mukaan kunnan on korvattava vaikeavammaiselle henkilölle asunnon muutostöistä sekä asuntoon kuuluvien välineiden ja laitteiden hankkimisesta hänelle aiheutuvat kohtuulliset kustannukset, jos hän vammansa tai sairautensa johdosta välttämättä tarvitsee näitä toimenpiteitä suoriutuakseen tavanomaisista elämän toiminnoista eikä hän ole jatkuvan laitoshuollon tarpeessa.

Vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun asetuksen (vammaispalveluasetus) 12 §:n 1 momentin mukaan korvattavia asunnon muutostöitä ovat henkilön vamman tai sairauden vuoksi suoritettavat välttämättömät rakennustyöt kuten ovien levantaminen, luiskien rakentaminen, kylpyhuoneen, WC:n ja vesijohdon asentaminen, kiinteiden kalusteiden ja rakennus- ja sisustusmateriaalien muuttaminen sekä vastaavat muut henkilön vakituksessa asunnossa suoritettavat rakennustyöt. Asunnon muutostyöksi katsotaan myös muutostöiden suunnittelu sekä esteiden poistaminen asunnon välittömästä lähiympäristöstä.

Asiassa saatu selvitys

Palvelukeskuksessa 29.5.2009 laaditun kuntoutussuunnitelman mukaan B on autistinen ja lievästi älyllisesti kehitysvammainen henkilö, jolla on vaikeita käytösoireita. Hänellä on ollut myös psykoottisia jaksoja. B:n suurimpana ongelmana on suolen toimintaan liittyvät vaikeat ahdistusoireet. Joutuessaan menemään ulostamaan B huutaa, hakkaa päätänsä ja nipistelee. Lisäksi hän saattaa nipistellä ja repiä äitiään.

Hallinto-oikeuden johtopäätös

Arvioitaessa B:n oikeutta saada korvausta asunnon muutostöistä aiheutuneista kustannuksista tulee lähtökohdaksi ottaa vammaispalveluasetuksen 12 §:n 1 momentissa mainitut esimerkit korvattavista asunnon muutostöistä, joita ovat ovien leventäminen, luiskien rakentaminen, kylpyhuoneen, WC:n ja vesijohdon asentaminen, kiinteiden kalusteiden ja rakennus- ja sisustusmateriaalinen muuttaminen sekä vastaavat muut B:n vakituksessa asunnossa suoritettavat rakennustyöt.

Hallinto-oikeus katsoo, että WC-tilojen äänieristyksen parantaminen poikkeaa laadultaan vammaispalveluasetuksen 12 §:n 1 momentissa luetelluista esimerkeistä eikä sitä voida pitää sellaisena edellä mainituissa säännöksissä tarkoitettuna asunnon muutostyönä, josta aiheutuneet kustannukset X:n kunta olisi velvollinen korvaamaan. Kunnanhallituksen jaosto on siten voinut hylätä B:n hakemuksen eikä sen päätöstä ole syytä muuttaa.

Käsittely korkeimmassa hallinto-oikeudessa

A on valituksessaan vaatinut, että korkein hallinto-oikeus kumoaa hallinto-oikeuden päätöksen ja katsoo, että haettu asunnonmuutostyö on vammaispalvelulain mukainen sekä lain mukaisena tukitoimena korvattava.

B on autistinen poika, jolla on lievä älyllinen kehitysvamma sekä erittäin vaikeita käytöshäiriöoireita. Ahdistuneena poika huutaa kovaäänisesti. Vessatoiminnoissa huutaminen on kestänyt yhtäjaksoisesti jopa 45 minuuttia.

Naapurit ovat tehneet metelin johdosta sosiaaliviranomaisille valituksen, koska ovat luulleet poikaa pahoinpideltävän. WC on liian pieni, eikä sinne mahdu kahta ihmistä, joten siistiytyminen siellä on mahdotonta. Taloyhtiön edustajat ovat käyneet tarkastamassa huoneiston ja vessan seinät. Vessan seinät ovat ontot, eikä niiden välissä ole edes villaa eristeinä.

Valituksen liitteenä on palvelukeskuksen osastonlääkärin 13.8.2010 kirjoittama lääkärinlausunto korkeinta hallinto-oikeutta varten. Lausunnon mukaan B:n ongelmat ovat liittyneet jokapäiväisiin perustoimintoihin kuten syömiseen ja vessassa käymiseen. Potilas on herkästi ahdistuva, ahdistuneisuus on ilmennyt aggressiivisena käyttäytymisenä sekä itseään että muita kohtaan. Ahdistuneisuuteen liittyen Antilla on kovaäänistä huutamista, voimakkaimmillaan huutaminen on liittynyt vessatoimintoihin, kun häntä on jouduttu suolentoiminnan ja rakontoiminnan turvaamiseksi pitämään kiinni WC-pöntöllä. Tällöin yhtäjaksoista kovaäänistä huutamista on ollut useita kymmeniä minutteja, sairauskertomukseen on kirjattu 45 minuuttia kerrallaan. Osin äänekkydestä johtuvien vaikeuksien vuoksi potilaan äiti on joutunut vaihtamaan asuntoa. Haastavan käyttäytymisen ja voimakkaan ahdistuneisuuden vuoksi potilas on ollut ajoittain pitkiä hoitajaksoja lasten ja nuorten kuntoutusyksikössä. Tällä hetkellä potilas käy säännöllisesti yksikössä tilapäishoitajaksoilla noin kahdeksan vuorokautta kuukaudessa tarpeen mukaan. Yksinhuoltajana toimivaa äitiä tulisi tukea kaikin mahdollisin keinoin haastavasti käyttäytyvän autistisen lapsen hoidossa, jotta hoitaminen kotona onnistuisi mahdollisimman pitkään eikä tarvetta laitoshoitoon olisi.

Selvitykset korkeimmassa hallinto-oikeudessa

X:n kunnanhallituksen jaosto on antanut selityksen. A:n hakemia asunnonmuutostöitä ei tule korjata vammaispalvelulain tai -asetuksen mukaisina tukitoimina. Vastuu mahdollisista korjauksista kuulunee vuokranantajalle ja taloyhtiölle.

A on toimittanut korkeimpaan hallinto-oikeuteen lisäselvityksenä Kiinteistö Oy:n toimitusjohtajan lausunnon, jonka mukaan vuokratalon rakentamisen aikaisissa rakennusmääräyksissä asuinhuoneiston huonetilojen välisiin seiniin ei ole vaadittu villoituksia, joten niitä ei ole. Yhtiö ei tee lisäeristyksiä huoneistoihin yhtiön varoin.

A ei hänelle varatusta tilaisuudesta huolimatta ole antanut vastaselitystä.

Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisu

Korkein hallinto-oikeus kumoaa hallinto-oikeuden ja X:n kunnanhallituksen jaoston päätökset ja palauttaa asian jaostolle uudelleen käsiteltäväksi.

Perustelut

Vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain (vammaispalvelulaki) 9 §:n 2 momentin mukaan kunnan on korvattava vaikeavammaiselle henkilölle asunnon muutostöistä sekä asuntoon kuuluvien välineiden ja laitteiden hankkimisesta hänelle aiheutuvat kohtuulliset kustannukset, jos hän vammansa tai sairautensa johdosta välttämättä tarvitsee näitä toimenpiteitä suoriutuakseen tavanomaisista elämän toiminnoista eikä hän ole jatkuvan laitoshuollon tarpeessa.

Vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun asetuksen (vammaispalveluasetus) 12 §:n 1 momentin mukaan korvattavia asunnon muutostöitä ovat henkilön vamman tai sairauden vuoksi suoritettavat välttämättömät rakennustyöt kuten ovien leventäminen, luiskien rakentaminen, kylpyhuoneen, WC:n ja vesijohdon asentaminen, kiinteiden kalusteiden ja rakennus- ja sisustusmateriaalien muuttaminen sekä vastaavat muut henkilön vakituksessa asunnossa suoritettavat rakennustyöt. Asunnon muutostyöksi katsotaan myös muutostöiden suunnittelu sekä esteiden poistaminen asunnon välittömästä lähiympäristöstä.

Palvelukeskuksessa 29.5.2009 laaditun kuntoutussuunnitelman mukaan B on autistinen ja lievästi älyllisesti kehitysvammainen henkilö, jolla on vaikeita käytösoireita. Hänellä on ollut myös psykoottisia jaksoja. B:n suurimpana ongelmana on suolen toimintaan liittyvät vaikeat ahdistusoireet. Joutuessaan menemään ulostamaan B huutaa, hakkaa päätänsä ja nipistelee. Lisäksi hän saattaa nipistellä ja repiä äitiään. Lääkärinlausunnon mukaan äitiä tulisi tukea kaikin mahdollisin keinoin, jotta hoitaminen kotona onnistuisi mahdollisimman pitkään eikä tarvetta laitoshoittoon olisi.

B:n vammaisuuden aiheuttamat käytöshäiriöt edellyttävät, että perheen WC on varustettava äänieristyksellä. Äänieristyksen asentaminen WC:hen on sellainen vammaispalvelulain 9 §:n 2 momentissa ja vammaispalveluasetuksen 12 §:n 1 momentissa tarkoitettu asunnon muutostyö, jota B välttämättä tarvitsee suoriutuakseen tavanomaisista elämän toiminnoista. Kun Oulun hallinto-oikeudella ja X:n kunnanhallituksen jaostolla on ollut asiasta toinen käsitys, hallinto-oikeuden ja jaoston päätökset on kumottava ja asia palautettava jaostolle uudelleen käsiteltäväksi. Muutostöiden suorittaminen edellyttää asunnon omistajan suostumusta, mihin seikkaan tällä päätöksellä ei ole otettu kantaa.

Tätä kaikki asianomaiset noudattakoot.

Korkein hallinto-oikeus:

Pirkko Ignatius

Irma Telivuo

Matti Pellonpää

Eila Rother

Alice Guimaraes-Purokoski (t)

Asian esittelijä,
esittelijäneuvos Marja-Terttu Savolainen

Jakelu

Päätös	A, maksutta
Jäljennös	Oulun hallinto-oikeus
	X:n kunnanhallituksen jaosto